

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnium
Gentium, Et || Rerum Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

8 de Pignorationibus, seu iure Repressaliorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

15 *Repressaliorum iure certe persona publica custodie tradenda: Et bona cum repertorio capta per iudicem laesit ad iudicanda quomodo.*

16 *Repressalio quas personas vel merca non afficiant.*

17 **A**d iuriam vicissimae pertinere videtur pignorationem seu repressaliorum ius, quo vitum in Gallia aliquando, ad emendandas iniurias reguiculis in alienis regis illatas. *Repressalia* quibus vitum, inducitur ad exemplum, ut opinor, androlepia Graecorum: androlepia enim erat, ius quoddam pignorationum hominum, quando caedes patraa erat, & auctor non reddebatur a ciuitate, in quam refugerat, vel ubi erat. Tunc enim licebat ex eius ciuitatis ciuibus tres capere quonque reum redderet, vocat Graeci *androlepia*, ut notat Iulius Pollux. lib. 3. cap. 1. & Demosthenes, contra *Aristocrata*. Verba Pollucis haec, *androlepia* δὲ ἐστὶν ἀνδροφόνου καὶ φονίας οὐκ ἐπιπέδων μη λαμβάνειν ἐξ ἑστέων ἐκ τῶν ἐκ ἐκδιδόντων ἀρχὴ τῶν τεσσάρων ἀναρχῶν. ἢ δὲ ἀδίκως ἀνδρολεπία κερήμεν, ἢ ἀνέντιμῳ ἢν, id est. *Androlepia* autem est, quando quis homicidas fugientes petens non accipit: licet ex non reddentibus usq. ad tres abducere. *Qui autem androlepia iniuste usus fuisset, non impune ferebat.* Quas quoque eadem tradit & Demosthenis verba haec, *ἀπὸς ἡ τῶν οὐ νόμος, ἀλλὰ μὴ τις ἐπιπέδων ἀρχὴ ἢς ἀν τὸ πᾶθος γένηται, μὴτε τὸς δευρακότους ἐκδίδουσι, καλέουσι κατὰ τῶν ἡμῶν τεσσάρων ἀνδρολεπία.* Budæus haec probat, in annotationat. *posterior. P. in Lauit facta, s. nemus, de pan. in P. & Hermolaum Barbarum reprehendit, quod dixerit androlepia clarigationem, quasi deesse verbum Graecum vel latinum. ¶ Certe non ius iniusticiae Gregorium in concil. Lugdun. in c. vni. c. de iniur. lib. 5. 6. Decret. tit. 8. quia prohibetur androlepia personarum ecclesiasticarum, repressalias vulgo dictas, testari, dici pignorationes. Verum mihi magis placet vox *clarigationis*, quam androlepia & pignorationis: nam pignoratio, generale nomen est: Androlepia, propria auctoritate habet eorum, qui vltionem necis postulabāt, vel ex praecedenti loco Iulii Pollucis patet. & Budæus fatetur, neque alio modo, quam ob caedis iniuriam. ¶ Sed hanc non exprimitur, quae repressalia dicuntur, quarum appellatio tracta est a verbo Gallico, *reprendre* & *reprise*, quod est iterum aliud pro re sua accipere, & iniuriam in damno & facto consistentem, postulare & refarciri. Eoque nomine licere, res capere & retinere eorum, apud quos qui damnum dederunt sunt, cum de iure reddendo qui ibi imperant interpellati, nolunt statuerre, donec satisfiat: licere autem retinere & capere, non propria auctoritate, sed publica, principis inquam, in cuius dominio est ius, cui damnum iniuste datum, vel iniuria facta ab alieni regni hominibus vel praedationibus. Is enim princeps legatum, vocabant Romani patrum patratum, nostri *heraus d'armes*, vel alterius conditionis hominem mittit ad illius ditionis, ubi damnum datum, vel ubi rei degunt, principem vel heretoem populam vel praesulem, ut iubeant ablara iniuste restitui, iniuriamque refarciri, clare & aperte protestando ni fecerit, bellum eis, vel repressalias indicere, & hostili animo eorum bonam in regio flo ruo ferpta, retenturam. Idque est clarigationem, iterum repetit. *ο. κατὰ γὰρ τὴν ἰσχυρίαν ἀπὸς τὸς ἀδικήσαντας ἀνανομόνους.* ¶ Vocatur etiam in Gallia istae clarigationes, *droit de marque*. *Guid. Pap. q. 32.* Iniciunt enim signum legati in ciuitatem illam quae nocet, vel in regnum cuius se hostili more, comperta in regno, cuius est iniuria affectus, capienda iri praedicant: donec satisfiat. Sunt enim repressaliorum iura, ut quicunque eorum, quibus indicantur, territorium eius qui indicit, intrauerit, possit recitari cum bonis, usque ad satisfactionem. ¶ Dubitat etiam Bart. in limite de repressaliis instituta tractationis, num possint istae clarigationes & pignorationes bonorum hominum alterius prouincia, qui tamen damnum non dederunt, pro aliorum noxa fieri: aliaque annexit quaestiones, pro quarum breui conclusione, sic me expedit. Permissas esse hominum etiam liberorum & rerum detentiones & pignorationes, dum modo oblerimus primum iustam esse causam praecedentem: demum clarigationem re de & modo legitimo factam, & si in eos in quos oportet, & per quos oportet, fuerit executioni demandata. ¶ Causa etiam legitima erit, si iniuria praecedat, vel praedationes, quae dum refarciri postulantur, contemnuntur, *Bart. in tract. repressal. q. 1. Guid. Pap. q. 32. vide de late disputantem de hac quaest. Joan. Andr. in Mercurial. ad reg. iuris, non debet in 6. nam ob id legitimum bellum indicipote est. c. dominus noster. 23. q. 2. D. Thomas. 2. 2. q. 40. c. 1. Sic Romani Illyricum bellum infecerunt, quod Illyrii nauigantes qui Romanae ditionis erant infestaret. n. c. obsequerentibus illis per legatos, satisfacerent, ut auctor Polybius, lib. 2. hist. Sic & antequam bellum**

inferret Troianis Graeci, pro repetenda Helena & iniuria tarticienda, ad Troianos legatos miserunt, Menelaum & Vlyllem, vt testatur Antenor loquens Helena apud Homerum:

Ἰδὲ δὲ καὶ δέλεος ποτὶ ἡλῆος εἶπε Ἰφιδάμαντα, σὺν ἔνερ ἀργείοιο, σὺν ἀντιφίλῳ Μενελάω, Id est.

Quoniam enim & huc aliquando venit diuinus Vlysses Tui causa legatus, cum bellicoso Menelao.

Exstat hac de legatione, quae ita causas legationis & clarigationem complectitur, apud Libanium Sophistam oratio & declamatio Menelai ad Troianos. ¶ Plutarchus in *vita Cimonis*, Amphictionum iudicium refert hac de re, quod tamen populus noluit exsequi. *Amphictiones* inquit, cum a Syriis nonnulli, negotiatores Thessalorum violassent, & spoliassent totam rem publicam Syriorum, damni iniuria nomine multarunt: sed hoc in acium populus exsequi noluit, quia dolenti culpam & poenam in auctores, non in commanentiarum reuocari oportere, publicam enim causam a priuatorum culpa segregandam. Et si in ciuitate a multitudine peccatum est, non protinus bonis aliisq. innocuis imputandum esse.

¶ Istam etiam hoc bellum ob praecipuum illud, alterum non laedere, nemini nocere, quae iuris naturalis sunt: & ideo ab omnibus principibus exerceri. Pari modo quae in regno vel inter subditos iura obseruantur, iura ciuilia alienigenae reddi debent. *Qui magistratum*, inquit lex, l. 1. quod quisque iur. lib. 2. P. tit. 2. potestatem re habuerit, si quid in aliquem noui iuris statuerit, ipse quoque postulante aduersario, eodem iure uti debet. *Quod iustum est*, inquit Moyles, iudicare, siue ciuis ille sit, siue peregrinus: Nulla enim erit distantia personarum. Deuterono. 1. & 16. Iacob. 2. Leuit. 24. ¶ Et rursum, Exod. 23. Peregrino non eris molestus. Exigitur quoque pro causa legitima, vt primum de iniuria vel praedatione commissa constet, requisitumque fuisse dominum loci, vel principem, qui non cognoscit superiorem, vel populam seu rempublicam, ubi commissae haec, vt iure statuatur in suum regnum, vel ciuem, vel subditum, pro spoliato vel iniuria affecto qui postulat. c. dominus, 23. q. 2. & Bart. in tract. repressal. q. 1. Guid. Pap. q. 32. & 33. Ioan. And. in Mercuria. ad c. non debet, de reg. iur. in 6. Bald. in auth. & omnino, ne uxor pro marit. colum. pen. Ioan. de Ligna. in tract. repressal. Sic Romani priusquam Illyriis bellum indicerent, Teugam reginam interpellabant per legatos, vt emendari iuberet elatum damnum. Vbiunque enim pro iniustitia obrineda potest laesus superiorem eorum qui deliquerunt adire, non est concedenda haec pignoratio. *Joan. de Bell. in §. 1. ut non siant pignor.*

¶ Quare et ante concessionem & fides facienda a creditore petente repressalias de debite, & de interpellatione, & diligentis vt dicunt iuris obtinendi, debetque debitum liquido esse sine exceptione, *Bald. in d. auth. & omnino.* & aduersarius debitor potentissimus. Sed & princeps superior, vel populus, si respublica tantum concedit repressalias, non iudex solus sine eorum consensu: nisi ex forma statuti haberet hanc auctoritatem concedendi. *Idem in d. auth. & omnino, Imo. in c. cum olim, de restit. spol. lo. de Lig. in 1. part. repressal. & 2. in princ.*

¶ Post haec obseruationes nempe existente iusta causa, de negata iustitia, & cum auctoritate principis, qui bellum solus ita & marcham inferre potest, cessant iura quibus prohibetur, ne alius pro alterius debito & poena teneatur, *auth. & omnino, ne uxor pro marit. C. l. prouidentium, de decurio. lib. 19. C. titu. ne fil. pro patr. auth. imo. C. de acti. cum similib.* nec pignorationes patiantur, *tot. tit. ut non siant pign. colum. 5. in auth. ca. 1. de iniur. in 6.* Nam tunc agitur in concues reipubl. vel regnicolas domini denegantis, vt in noxios & debitores, & hostes qui patiantur iniurias inter iniurias inter se alii nutritive, & aliena retineant. ¶ Et proinde quae ab hostibus capiuntur, iure retinentur. *l. hostes, de capti. & postlim. reuers.* Sed & placuit in iure, municipes quidem ex dolo non teneri alicuius singularis personae: verum si quid ex dolo eius, qui eos administrat, ad eos peruenerit, teneri. *Vlpia. l. sed si ex dolo, 16 §. 1. de dolo. P.* Quia videntur ratum habere, nisi reddant. *l. 1. §. deiecit, de vi & vi arm. P.*

¶ Dehinc et ex delicto domini, puniri posse subditos nemo dubitat, *c. si sententia, c. 16. de sentent. excom. in 6. consuet. si vero dominus temporalis, de heret. C. proinde dominus qui illicite retenta restituere legitima petita denegat, vel iniurias patitur peregrinorum in sua ditione iniustas, recte ad iustum & ad restitutionem, vi & manu militari adigitur. l. qui restituere, de rei vindic. P. ca. petimus, 11. q. 1.* Nec iniuste alienigenae, in regno illo cuius est ius iniurias passus est, securitatem seu tutum iter postulant, quod ipsi apud

se iniuriam passio non praeterierit. l. Julianus §. offerri, de act. emt. P. Proinde in eos hac clarigatione recte agitur, ut prius damno refarcito, ipsi quoque tuum, quod violauerint, iter reddant, peregrinantibus & negotiatoribus iuxta iuris regulas. c. si quis Romipetas, & c. illi qui, 24. q. 3. c. 2. de iur. & pace. l. 2. §. 1. ne quid in loc. publi. l. 1. §. 1. de iis qui deiecer. P.

15 Hoc tamen obseruatur in repressaliis, ut creditor, qui personam vel bona alterius negotiatoris repressaliis suppositi cepit, non possit retinere, sed debeat in publicam custodiam ducere, Bald. in d. auth. & omnino in 3. col. & in l. generali. in 2. notab. de curia. lib. 1. c. Ioan. de Ligna. in tract. repress. §. part. princ. q. 12. Pau. Cust. cons. 313. & bona capta teneatur eius loci iudici exhibere vbi capta sunt, qui consignabit reposito & auctoritate publica vendi, & satisfieri creditari iubebit, vel creditoribus, ob quos dicta sunt repressalia, quibusve satisfactis, cessant repressalia. Bald. in d. auth. & omnino, in fin. ne vxor pro marito. Et si quid supra debitum superest, dominis reddendam erit, deductis impensis iudicialibus & captionis legitimis. Quod enim supererit, consignandum est publice & restituendum. ¶ Excepi tamen placuit ab hoc iure repressaliorum aliquas nihilominus personas, quae nec earum bona capi possunt. Primum repressaliae contra alicuius regni, vel ciuitatis, vel reipublicae personas intelliguntur de ibi habitantibus, non autem si nati inde in regno qui indixit habet, Bart. in l. 1. §. remouet. de postul. & in l. provinciales, de verb. sig. in tract. repress. q. 7. Bald. in c. 1. §. 1. de for. fid. in feud. & in auth. & omnino ne vx. pro marito. quia non videtur eius provincia, in qua non habitat, lecleris esse particeps, nisi post iudicium repressalium desinere esse eius ciuitatis, contra quam iudicatur, cuius. Bald. l. quidam, in fi. C. de fidei. co. Secundo non habent locum repressaliae contra peregrinantes religionis causa, idem in l. omnes peregrini, commu. de success. Ba. l. in 9. q. 7. septimo principalis repressaliorum, vel studiorum, quales scholasticis, Auth. habita, ne fil. pro patr. C. & ibi Bald. Bart. in d. q. 7. Bart. in l. 2. §. legatis, 4. not. de iud. Ioan. de Ligna. in tract. repress. §. part. 7. q. 2. princip. & eorum libelli, scriptores seu librarii eorum, Bald. in d. auth. in. & omnino, nec etiam contra oratores, legatos, mulieres, vel alias personas, de quibus vide disputantem Bart. in tractat. repressal. quae l. 7. & Bartachi. in iuris in verb. repressalia contra quos concedantur, qui probat per alios interpretes duo singularia & quotidiana: 1. Merces in fasciulis inuentas apud aliquem mercatorem alterius loci, quam eius contra quem repressaliae indixit sunt, et si negotiator eius loci sit, tamen non affici repressaliis. lo. de Bello. in disputat. dux in ducatu Spoletano. & o. And. Barb. Sic. in rubr. de fide instrum. 2. Non affici repressaliis eum, qui soluit vectigal seu pedagium & gabellas. Odo. in d. habita, ne fil. pro patr. Pugnat tamen postremo cum casu Baldus in c. 1. §. 1. qua sunt regal. In iure quoque Pontificio cautum expresse, repressaliis non teneri clericos, c. vni. de iure iur. in 6. quod intellige, pro dimissis a dominis laicis, nam si de episcopis denegantibus iniuriam vel archiepiscopis, vel aliis agatur, lubens subsisto.

De lege Aquilia, Cap. 9.

Lib. 9. Tit. 2.
Lib. 3. Tit. 35.
Lib. 4. Instit. tit. 3.

- 1 Lex Aquilia a quo lata, & quot eius capita. Et 2.
- 3 Damnum unde dictum, & pro illo dato quando concurrant actiones.
- 4 Damnum in lege Aquilia in faciendo consistit.
- 5 Damnum iniuria datum, & sine iniuria quod.
- 6 Lex Aquilia in iudicio qua considerat, & eius actio pro homine libero non datur.
- 7 Pro lege Aquilia quemodo sunt res considerande, & qua 9. 10. 11. 12.
- 13 Aquilia legis finis, partes iudicis & actiones.
- 14 Damnum dicitur ab animalibus diuersorum leges: & talia animalia num includere liceat. 15. 16. 17. Et 18.

1 Ex t Aquilia, est scitum plebis, Rogauit eam a plebe Aquilius Tribunus pleb. Vlpia. l. 2. ad leg. Aquil. in P. §. ceterum, eo apud Iusti. per quam plebitur vis temeraria & imprudenter facta: cum alioquin non tantum sponte delicta admissa, sed etiam ignorantia, cum culpa tamen puniat. l. 1. de legib. in P. Sic enim Aquilia tenetur, cuius culpa damnum datum est. Qui occidit, §. in hac actione, ad leg. Aquil. l. qui actionum, de praes. verb. P. Legis Aquiliae capita tria erant. ¶ In primo capite canetur. Qui seruum seruamve, quadrupedem, vel pecudem iniuria occiderit, quatuor in eo anno plus iuris fuerit, tantum ab domino dare, damnum esto. d. l. 2. ad

leg. Aquil. §. 1. eo. ap. Iust. Deinceps ut aduersus infanciam haec actio in duplum esset. Secundum caput in defuerit dinem abut. l. si seruus seruum, 27 §. serui autem, ad leg. Aquil. §. caput, 2. eo. tit. apud Iust. In tercio vero capite sic scribitur, d. si seruus autem. l. si seruus seruum. Ceterarum rerum, praeter hominem & pecudem occisam, si quis alii damnum fecerit, quod offerit, frugerit, ruperit iniuria, quantum ea res erit in diebus triginta proximis, tantum ab domino dare damnum esto. Et in summa, primum caput locum habet, quando damnum iniuria occidendo datur: tertium vero, quando iniuria damnum datur aliter, quam per mortem. ¶ Damnum tamen quidem a diminutione patrimonii dictum. l. 2. de da. in se. P. Iniuria autem hic, quod non iure fit, §. 1. de iniur. l. 1. eo. P. & sine contumelia: quo nomine differt ab his, quae in iniuriis seu opprobriis diximus locum habere. l. sed est quaequod, §. 1. iniuriam, de iniur. P. Ita diuersa sunt, diuersaq; actio, damnum cum iniuria & contumelia dare, & damnum sine iniuria dantis dare. In prima specie concurrunt actiones legis Aquiliae pro danno, & de iniuriis pro contumeliis duae: estimationis, damni & contumeliae. d. si iniuria. Liberum & est ei, cuius seruus iniuria occisus est, vel actione legis Aquiliae agere, & iudicio publico legis Corneliae. l. inde Neratius, 23 §. si dolo, ad leg. Aquil. P. §. libere autem, eo. ap. Iust. l. praetor edicit, 7 §. si datur, de iniur. P. concurrunt autem, quod diuersos habeant fines. At pro aliis damnis sine iniuria dantis passis, competit alia actio in factis, l. si seruum meum, 23 §. fin. ad leg. Aquil. P. l. quia, de pra. verb. P. si videlicet equitas danti suadeat, non aliter, l. quomodo admodum, §. sed si tota, ad leg. Aquil. ¶ Quare tamen in actione hac damnum in faciendo consistit, si per negligentiam solam contingat aliquid, ut liquet ex l. si seruus seruum, §. si fornicarius, & §. si ex plautio, ad leg. Aquil. in P. Non autem si damnum nascatur ex negligentia eiusdem & rei ipsius naturae, illud enim hac actione non relatur; veluti si fructuarius patiatur riuos corrumpi, vel vites non profcindat, non tenetur Aquilia. l. si cuius, §. deniq. de vrb. u. P. ¶ Damnum tamen iniuria datum dicitur, quod cum damno iniuriam attulerit. l. si quis furto, 50. §. 1. ad leg. Aquil. P. Et damnum in lege Aquilia in re fit, re ipsa remanente domino, in quo dicitur damno dato domino re ipsa subacta, cuius causa alia datur actio, nempe fortis. l. si seruus seruum, §. si solutam, & §. idem in §. in §. in eo. Ita damnum legis Aquiliae cum culpa, vel per ignorantiam culpofam, non cum mente suandi committitur. d. l. si seruus seruum, §. si ratam, & l. si putator, eod.

¶ Considerabimus tamen in hac legis Aquiliae questione, primum an damnum datum sit: deinceps in qua re datum, non corpus lesum, vel alla res inanimata: postremo an damnum iniuria, vel contra quam liceret, datum sit. Damnum consistit datum esse si diminuta per mortem res sit, vel fuerit deterior redditus: puta, si quis seruum vulnerauerit, aut pecudem, si flum quid fuerit, ruptum, aut si inquinatum fuerit vestimentum. §. capite seruo, de leg. Aquil. ap. Iust. d. l. si seruus seruum, 27 §. capite seruo, & §. si quis iniuriam, eo. si domum incendit, l. 2. C. eo si quis meas, quae ad vas inuolauerit, viderit, d. l. si seruus seruum, §. si cum apes. si quis aliquid pecus in suo deprehenderit, subigendo damnum dederit. l. Quir. Mutius, 29. §. l. §. eod. si boues alie in angustum redegit, quo factum est, ut dederentur. l. si boues, 54. eo. ¶ Pro tunc pro hominis libero lesi non datur Aquilia, quod si liberum corpus non recipiat estimationem, nisi quod pertinet ad impensas circa curam damni factas, repetendas, vel si de operis agatur ex damno cessantibus, vel amissis refarciendis. lex hac actione, si quad. paup. fac. dis. lib. 9. P. et. 1. ¶ Subinde tamen tibi occurrunt, num animalia, vel inanimata, habet, vel seruus, si damnum in facto sit, vel sine eo: nam si sine factis sit, cessare iudicabis, ut paulo ante moui, Aquiliam. Vt si colluam meam matram decerpserit, vel segetem matram defeculerit, vel salicetum, vel seruum meum castrauerit, & si fecerit pretiosorem. Nam in his & similibus cessante Aquilia, datur pro iniuria actio, vel si subacta re datur furti actio, vel condictio. d. l. si seruus seruum, §. si solutam, & §. si puerum.

¶ Consideramus tamen vna hic a quo procedit damni datio, ut si teneatur, qui dedit, qui iussit dari, qui consensit, l. liber homo, 37. §. l. 4. §. l. qui occidit, ad leg. Aquil. P. l. seruus, de act. P. l. non videtur, §. qui iussit, & l. si damnum, de reg. iur. P. qui scit & non prohibet cum possit, damnum dari, & qui est in leuissima culpa. l. in lego Aquilia, in 2. 35. §. l. scientiam, 46. ad leg. Aquil. P.

¶ Porro, tamen videtur cum iniuria damnum datum sit: & negotium dicitur, perpendimus, num iure permittere damnum datum sit: quia tunc nulla iniuria, nulla ve poena facta sequitur. l. 3. eo. P. l. Gracibus, ad leg. Iul. de adul. P. Nemo. n. damnum, facti, nisi is qui facit cuius faciendi non habet. Pau. l. nero, 164. de reg. iur. P.